

orgánu, který nebyl v této věci oprávněn vydati jako stavební úřad správní akt schopný právní moci.

Nález ze dne 23. prosince 1937 č. 3417/35-5.

1. Církevní obec pravoslavné církve jest s hlediska státní správy kultové považovati za zřízenou ve smyslu ustanovení II. odst. § 3 nař. ze dne 10. srpna 1868 č. 108 R. T. teprve dnem, kdy byly její stanovy příslušnou správní vrchností vzaty na vědomí.

2. Místem při správě farního úřadu, který jest podle ustanovení § 7, odst. 1. vlád. nař. č. 124/1928 Sb. bez dalšího průkazu pokládati za místo systemisované se souhlasem státní správy kultové, není místo pravoslavného duchovního v náboženské obci, jejíž stanovy vzala státní správa kultová podle ustanovení § 3, odd. II ústavy pravoslavné církve (nař. ze dne 10. srpna 1868, č. 108 R. T.) na vědomí teprve po dni 1. ledna 1926.

Na sporu byla otázka, za jakých podmínek je splněn — pokud jde o pravoslavnou církev na území dříve uherském — požadavek trvalého obsazení místa duchovního při správě farního úřadu ve smyslu § 7, odst. 1. vl. nař. č. 124/1928 Sb.

Ze zákona kongruového č. 122/1926 Sb. (srv. § 1, mluvící o »systemisaci se souhlasem státní správy kultové«, z níž vychází i § 7 nař. č. 124/1928 Sb.) a z § 4 nař. č. 124/1928 Sb., vyslovujícím požadavek, aby tu byl nejen souhlas státní správy kultové se systemisací místa, ale i aby se ustanovení duchovního nestalo proti vůli státní správy kultové, tak i ze zák. čl. XIV/1898 (§ 2) a zákonů jej doplňujících (zejm. § 2, odst. 1. a 3. zák. čl. XIII/1909), plyne, že státní správa poskytuje doplňky kongruové jen duchovním na těch místech, která byla zřízena se souhlasem státní správy kultové. Nestačí tedy podle kongruových předpisů pouhé zřízení místa při duchovní správě církevní vrchností, nýbrž musí k němu přistoupení souhlas státní správy kultové. Dlužno proto i při zkoumání otázky, zda jde o místo při správě farního úřadu, přihlídnouti k tomu, zda zřízení farního úřadu stalo se s vědomím státní správy kultové. Pro otázku nároku na kongruové doplňky mohly by proto uvedené skutečnosti (na př. zřízení místa, farního úřadu, náboženské obce, ustanovení duchovního) přijíti v úvahu jen od té doby, kdy státní správa kultová skutečnosti ty vzala na vědomí a tím dala najevo, že je uznává se všemi důsledky z tohoto uznání plynoucími.

I když podle ustanovení odd. II. § 3 nař. ze dne 10. VIII. 1868 č. 108 R. T. z r. 1868 je pravda, že zřízení nové farní obce pravoslavné a farního úřadu je věcí církevní vrchnosti, nestačí tato skutečnost sama o sobě k právní existenci jejich, ukládají-li ustanovení shora cit. nařízení církevní vrchnosti, že musí zřízení ta oznámiti příslušné správní vrchnosti. Z toho je zřejmo, že s hlediska státní správy kultové a s hlediska státních zákonů (nikoliv s hledisek vnitrocírkevních) počátek existence farní obce a farního úřadu dlužno připnouti k onomu aktu, kterým státní

správa kultová zřízení uvedených organizačních jednotek církevní správy i pro svůj obor uznala resp. na vědomí vzala. V podstatě z těchto hledisek vychází ostatně i nová církevní ústava z r. 1929 v §§ 55 a 54.

Došlo-li tedy k ohlášení vzniku farní obce po 1. lednu 1926, pak nemohla příslušná státní správní vrchnost před tímto dnem vzít její zřízení na vědomí a tedy dne 1. ledna 1926 tato farní obec s hlediska státní správy kultové ve smyslu zákonů státních ještě právně neexistovala. Tím padá i základní předpoklad možnosti trvalého obsazení místa duchovního při správě farního úřadu ve smyslu § 7, odst. 1. vl. nař. č. 124/1928 Sb.

Nález ze dne 22. prosince 1937 č. 4677/35/4.

Podle § 170, odst. 2. poj. zák. č. 221/1924 Sb. ve znění zák. čís. 184/28 Sb. lze rozuměti manželkou (manželem) bydlící se zaměstnavatelem ve společné domácnosti jen toho, kdo se zaměstnavatelem s k u t e č n ě bydlí.

Stížnost namítala, že nesprávně vyložil žalovaný úřad zákon, když zákonný požadavek bydliště podle § 170 poj. zák. chápe jako bydliště faktické a při tom přehlíží, že podle zákona nerozhoduje stav faktický, zda manželka s manželem skutečně bydlí, nýbrž stav právní, zda oddělené bydliště bylo manželům povoleno soudně.

Nejvyšší správní soud shledal stanovisko žalovaného úřadu správným.

Při výkladu zákona jest zjistiti podle interpretačního pravidla § 6 o. z. o. vlastní (přirozený) význam slov v jejich spojitosti a pak zřejmý úmysl zákonodárcův. Vlastní význam slov v jejich spojitosti podává se z jejich jazykového obsahu gramaticko-logickým výkladem zákona. Slovům a větám, jimiž zákon mluví, jest tedy rozuměti tak, jak se jim obvyčejně a obecně rozumí, leda že by zákon sám dal zřejmě najevo úmysl, že má se jim rozuměti ve smyslu odchylném a zvláštním. Aby takový úmysl zákonodárcův byl zřejmý, musí býti ne sice výslovně, ale poznatelně zákonodárcem projeven (sr. na př. nález Boh. A 2571/23). Již sama skutečnost, že zákonodárce nepokládal za potřebné vysvětliti v § 170 poj. zák. pojem bydlení ve společné domácnosti, jak to učinil s pojmem žití ve společné domácnosti v § 96 poj. zák., mluví pro to, že zákon chtěl užiti pojmu toho tak, jak se mu obvyčejně a obecně rozumí. Z přirozeného významu slov v jejich spojitosti pak plyne, že »manželkou (manželem) bydlícím se zaměstnavatelem ve společné domácnosti« lze rozuměti jen toho, kdo se zaměstnavatelem s k u t e č n ě bydlí. To vyplývá již z té spojitosti, že zákon, jakkoliv má na mysli manžely, mluví o bydlení manželky (manžela) se z a m ě s t n a v a t e l e m. Pro úsudek, že se slovům těm má rozuměti ve smyslu odchylném a zvláštním, jak za to má stěžovatelka, že totiž bydlícím manželem je také manžel se zaměstnavatelem (druhým manželem) skutečně nebydlící do té doby, dokud soud oddělené bydliště manželům ne-